

شماره: ۱۷۸۶۱
 تاریخ: ۲۷، ۳، ۹۸
 پست:
 طبع بندی:

جمهوری اسلامی ایران
 رئیس قوه قضائیه

آیین نامه نحوه اجرای احکام حدود، سلب حیات، قطع عضو، قصاص نفس و عضو و جرح، دیات،

شلاق، تبعید، نفی بلد، اقامت اجباری و منع از اقامت در محل های معین

در اجرای ماده (۲۱۶) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ و ماده (۵۴۹) قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ « آیین نامه نحوه اجرای احکام حدود، سلب حیات، قطع عضو، قصاص نفس، عضو و جرح، دیات، شلاق، تبعید، نفی بلد، اقامت اجباری و منع از اقامت در محل های معین » به شرح مواد آتی ابلاغ می گردد.

فصل اول: مواد عمومی

ماده ۱ - اصطلاحات و اختصارات به کار رفته در این آیین نامه در معانی زیر است:

الف- قانون مجازات اسلامی: قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲؛

ب- قانون آیین دادرسی کیفری: قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲؛

پ- آیین نامه: آیین نامه نحوه اجرای احکام حدود، سلب حیات، قطع عضو، قصاص نفس، عضو و جرح، دیات،

شلاق، تبعید، نفی بلد، اقامت اجباری و منع از اقامت در محل های معین؛

ت- دیواربند سالب حیات: مجازاتی که به منظور پایان دادن به حیات محکوم اعمال و اجرا می شود. از قبیل

اعدام و قصاص نفس؛

ث- قصاص عضو: قطع یا جرح هر یک از اعضای بدن تا آنکه منافع آن با رعایت شرایط قانونی؛

ج- قطع عضو: قطع هر یک از اعضای بدن در جرایم حدی با رعایت شرایط قانونی؛

چ- تبعید: طرد فرد از محل زندگی خود و الزام وی به سکونت در مکان خاص در موارد مذکور در قانون؛

به نحوی که به طور مستمر تحت مراقبت باشد؛

شماره:
تاریخ:
پوست:
طبقه بندی:

ج- نفی بلد: طرد فرد از محل زندگی خود و الزام وی به سکونت در مکان خاصی؛ به نحوی که به طور مستمر تحت مراقبت بوده و مجاز به ترک محل و مرادده و معاشرت با کسی نباشد. این مجازات وفق مقررات قانونی در جرم محاربه قابل اعمال است؛

خ- اقامت اجباری در محل معین: الزام فرد به اقامت در محل معین در مدتی که به موجب حکم دادگاه تعیین می‌شود؛

د- منع از اقامت در محل معین: اخراج و ممنوعیت فرد از اقامت در محل یا محل‌های معین در مدتی که به موجب حکم دادگاه تعیین می‌شود.

ماده ۲- اجرای احکام کیفری و همچنین ضرر و زیان ناشی از جرم وفق مقررات اجرای احکام مدنی با دادستان است. در مواردی که معاونت اجرای احکام کیفری در دادسرا تشکیل شده است، این معاونت تحت نظارت و ریاست دادستان اقدام می‌کند.

تبصره - در حوزه قضایی بخش اجرای احکام به عهده رئیس دادگاه بخش و در غیاب وی با دادرسی علی‌البدل است.

ماده ۳- در اجرای تبصره (۱) ماده (۲۹۶) قانون آیین دادرسی کیفری در مواردی که به علت عدم تشکیل دادگاه کیفری یک در حوزه قضایی، به حراجه داخل در صلاحیت این دادگاه در نزدیک‌ترین دادگاه کیفری یک آن استان رسیدگی می‌شود، اجرای احکام به عهده دادرسی محل وقوع جرم است.

ماده ۴- اجرای احکام دادگاه‌های نظامی با رعایت مفاد ماده (۲) این آیین‌نامه به عهده معاونت اجرای احکام دادرسی نظامی مربوط است.

ماده ۵- احکام لازم‌الاجرا موضوع ماده (۴۹۰) قانون آیین دادرسی کیفری پس از ابلاغ به هم‌راد احمل پرونده برای اجرا به معاونت اجرای احکام کیفری مربوط و در صورت عدم تشکیل این معاونت، نزد دادستان ارسال می‌شود.

شماره:
تاریخ:
پست:
طبقه بندی:

تبصره- در اجرای مواد (۴۹۰) و (۴۹۳) قانون آیین دادرسی کیفری دادگاه مکلف است در خصوص محکومانی که پرونده نسبت به آنها لازم الاجرا شده است، بدل پرونده را که مقید اجرا باشد تهیه و حسب مورد برای معاونت اجرای احکام کیفری مربوط و یا دادستان ارسال کند.

ماده ۶- در احکام غیابی چنانچه محکوم مدعی عدم اطلاع از مفاد رای شود و تقاضای واخواهی کند، قاضی اجرای احکام کیفری از اجرای حکم خودداری و محکوم را به همراه پرونده تحت الحفظ به دادگاه صادرکننده رای غیابی اعزام و معرفی می نماید.

تبصره- در ابام تعطیل یا در مواردی که به جهت قانونی دسترسی به دادگاه میسر نباشد، قاضی اجرای احکام کیفری به منظور دسترسی به محکوم قرار تأمین کیفری مناسب صادر می کند.

ماده ۷- قاضی اجرای احکام کیفری به محض وصول پرونده، دستور ثبت آن را صادر و پیش از صدور دستور اجرای حکم، موارد ذیل را احراز، بررسی و در صورت محسوس متکس می کند:

الف- ابلاغ صحیح حکم و قطعیت یا قابل اجرا بودن آن و نبود مانع قانونی برای اجرا؛

ب- نبود ابهام یا اجمال در حکم؛

ب- استخراج دقیق نوع و میزان محکومیت هر یک از محکومان.

تبصره- در صورت قابل اجرا نبودن حکم به جهت مندرج در بند «الف»، قاضی اجرای احکام کیفری پرونده را با کسر از آمار جهت ابلاغ صحیح رای به دادگاه اعادة می دهد. همچنین در صورت وجود ابهام یا اجمال در حکم، پس از تشکیل بدل مفید، پرونده را جهت ارسا به دادگاه ارسال می کند.

ماده ۸- قاضی اجرای احکام کیفری و رئیس یا معاون زندان مکلفانند پیش از اجرای حکم، هزیت محکوم را با توجه به اوراق هویتی معتبر یا دلایل قطعی دیگر و در صورت عدم ازانده و یا عدم دسترسی به اوراق هویتی، از طریق

شماره:
تاریخ:
پیوست:
طبقه بندی:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

استعلام از اداره ثبت احوال و دیگر مراجع مرتبط، با آنچه در حکم دادگاه آمده است تطبیق داده و مراتب را در پرونده ثبت و درج نمایند.

ماده ۹- اجرای حکم نوری است و پس از لازم الاجراء شدن نباید به تأخیر افتد، مگر در مواردی که به موجب قانون یا حکم دادگاه به نحو دیگری مقرر شده است.

ماده ۱۰- در صورت حدوث هر یک از موانع قانونی زیر، فاضی اجرای احکام کیفری با تنظیم صورت مجلس و ذکر علت، انجام نشیفات قانونی و حسب مورد پس از اخذ نظر پزشکی قانونی و تأیید این نظر، دستور تعویق اجرای مجازات را تا رفع مانع یا سپری شدن مدت صادر می کند:

الف- دوران بارداری؛

ب- پس از زایمان حداکثر تا شش ماه و صرف نظر از زنده یا مرده بودن مولود؛

ب- پس از زایمان و بیم تلف طفل در صورت اجرای مجازات قصاص نفس و یا بیم تلف و یا آسیب بر روی در صورت اجرای مجازات قصاص عضو مادر؛

ت- دوران شیردهی توسط مادر حداکثر تا رسیدن طفل به سن دو سالگی؛

ث- بیماری جسمی یا روانی محکوم تا زمان بهبودی، مشروط به آن که اجرای مجازات موجب تشدید بیماری یا تأخیر در بهبودی شود؛

ج- ایام حیض یا استحاضه و اجرای مجازات شلاق در این ایام؛

ج- جنون پس از صدور حکم قطعی در جرایم تعزیری.

تبصره ۱- در مورد مجازات های مالی، محکوم ذمه از اموال محکوم وصول و در صورت فقدان مال یا عدم دسترسی به آن وفق مقررات قانونی مربوط اقدام می شود.

شماره:
تاریخ:
پیوست:
طبقه بندی:

تبصره ۲- محکوم به حبس با کسی که به علت عدم پرداخت جزای نقدی در حبس به سر می‌برد، در صورت خنونی تا زمان بهبودی در بیمارستان روانی یا مکان مناسب دیگر نگهداری می‌شود. این ایام جزء محکومیت وی محاسبه می‌شود.

ماده ۱۱- قاضی اجرای احکام کیفری پیش از اجرای حکم فصاص عضو یا قطع عضو محکوم را به پزشکی قانونی معرفی می‌کند تا چنانچه دارای یکی از موانع قانونی باشد، مراتب اعلام شود. در صورت وجود مانع قانونی و ممکن بودن رفع آن، در این خصوص اقدام و حکم اجرا می‌شود. در غیر این صورت اجرای حکم تا رفع مانع به تعویق می‌افتد.

ماده ۱۲- شعبه دیوان عالی کشور با وصول تقاضای اعاده دادرسی نسبت به احکام مشتمل بر مجازات سالب حیات و دیگر مجازات‌های بدنی با رعایت رأی وحدت رویه شماره ۲۴۲ مورخ ۱۳۹۴/۵/۲۶ هیات عمومی دیوان عالی کشور، دستور توقف اجرای حکم را می‌دهد. در دیگر محکومیت‌های کیفری مانند حبس، صدور دستور توقف اجرای حکم منوط به تجویز اعاده دادرسی از سوی شعبه دیوان عالی کشور است. در اجرای ماده (۴۷۷) قانون آیین دادرسی کیفری، با تجویز اعاده دادرسی توسط رئیس قوه قضائیه، مراتب توسط معاونت قضایی قوه قضائیه جهت توقف اجرای حکم به واحد اجرای احکام مربوط اعلام می‌گردد.

ماده ۱۳- در مواردی که پرونده به هر دلیلی از شعبه خارج می‌شود، قاضی اجرای احکام کیفری بدل مفید پرونده، مشتمل بر اوراق مهم از جمله قرار تأمین کیفری، گزارش تنظیمی در دادگاه تجدیدنظر استان یا دیوان عالی کشور، احکام صادره و مجموع اقدامات اجرایی را تهیه می‌کند.

ماده ۱۴- در صورت عدم دسترسی به محکوم به رغم اقدامات اجرایی و چنانچه بیم فرار و خروج وی از کشور برود، قاضی اجرای احکام کیفری با رعایت ماده (۲۹۲) قانون آیین دادرسی کیفری مراتب را به دادستانی کل کشور

شماره:
تاریخ:
پرست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

اعلام می‌کند تا از آن طریق به مراجع ذی‌ربط ابلاغ گردد. همچنین به محض دستگیری یا حضور محکوم یا منتفی شدن اجرای حکم در موارد قانونی، نسبت به لغو دستور به شرح فوق اقدام می‌کند.

ماده ۱۵- در مواردی که حکم به اجرای علنی مجازات در مکان معین صادر شده است، حسب تصمیم دادگاه اقدام می‌شود. چنانچه مکان خاصی برای اجرای علنی مجازات مشخص نشده باشد، محل اجرای مجازات با پیشنهاد قاضی اجرای احکام کیفری و موافقت دادستان تعیین می‌شود.

ماده ۱۶- در اجرای ماده (۴۹۸) قانون آیین دادرسی کیفری هرگاه شیوه اجرای مجازات در دادنامه تعیین شده باشد، مطابق آن عمل می‌شود و در غیر این صورت، اجرای رأی وفق این آیین‌نامه و دیگر مقررات مربوط خواهد بود.
ماده ۱۷- در محکومیت توأمان به مجازات‌های حد و قصاص، در صورتی که با اجرای حد زمینه اجرای قصاص حذف یا موجبات تأخیر اجرای آن فراهم شود، ابتدا قصاص اجرا می‌شود؛ همانند مجازات حد سالب حیات و مجازات قصاص نفس و با قصاص عضو که در این صورت مجازات قصاص اجرا می‌شود.

تبصره ۱- در صورت عدم مطالبه فوری اجرای قصاص یا گذشت مجنی‌علیه یا ولی دم و با تبدیل مجازات قصاص به دیه، ابتدا مجازات حد اجرا می‌شود.

تبصره ۲- اجرای حد قذف در صورت مطالبه فوری صاحب حق بر اجرای دیگر مجازات‌های حدی مقدم است.

ماده ۱۸- در محکومیت توأمان به مجازات‌های حد و تعزیر، در صورتی که مجازات حد سالب حیات و تعزیر حق‌الناس و یا تعزیر معین شرعی باشد و اجرای مجازات تعزیری موجب تأخیر حد نشود، ابتدا مجازات تعزیری و سپس مجازات حد سالب حیات اجرا می‌شود.

ماده ۱۹- در محکومیت توأمان به مجازات‌های حد غیر سالب حیات و تعزیر حق‌الناس و یا تعزیر معین شرعی مانند محکومیت به شلاق حدی و شلاق تعزیری، ابتدا مجازات حدی اجرا می‌شود.

شماره:
تاریخ:
پیوست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

ماده ۲۰- در محکومیت توأمان به مجازات‌های قصاص نفس و تعزیر حق الناس یا تعزیر معین شرعی، ابتدا تعزیر اجرا می‌شود و در صورت محکومیت به مجازات‌های قصاص عضو و تعزیر حق الناس یا تعزیر معین شرعی، ابتدا مجازات قصاص عضو اجرا می‌شود.

ماده ۲۱- در محکومیت توأمان به مجازات‌های سالب حیات خیر از قصاص نفس و حبس، تبعید و یا نفی بلد، فقط مجازات سالب حیات اجرا می‌شود و حبس و تبعید و نفی بلد مانع اجرای آن نیست. در محکومیت توأمان به مجازات‌های قصاص نفس و عضو و تبعید یا نفی بلد، تأخیر در اجرای قصاص بنا به جهات قانونی و با رعایت ماده (۴۲۹) قانون مجازات اسلامی، مانع اجرای مجازات تبعید یا نفی بلد نمی‌شود.

ماده ۲۲- در محکومیت توأمان به مجازات‌های حبس و قصاص نفس یا عضو، تأخیر در اجرای قصاص بنا به جهات قانونی، مانع اجرای مجازات حبس نمی‌شود.

ماده ۲۳- در محکومیت توأمان به مجازات مالی و دیگر مجازات‌ها در یک یا چند پرونده، اجرای مجازات مالی مانع اجرای دیگر مجازات‌ها نمی‌باشد.

ماده ۲۴- در اجرای تبصره (۳) ماده (۱۳۲) قانون مجازات اسلامی فقط مجازات اعدام یا رجم حسب مورد اجرا می‌شود و در صورتی که مجازات رجم به استناد ماده (۲۲۵) این قانون به شلاق تبدیل شود، هر دو مجازات اجرا می‌شود.

ماده ۲۵- اجرای مجازات‌های شلاق و قطع عضو هنگام تحمل حبس، تبعید و یا نفی بلد بلامانع است.

ماده ۲۶- در محکومیت توأمان به دو یا چند مجازات غیر از موارد مصرح در قانون و آیین‌نامه، قاضی اجرای احکام کیفری باید ترتیبی اتخاذ کند که اجرای قسمتی از حکم، زمینه اجرای قسمت دیگر را مستفی نکند.

شماره:
تاریخ:
پوست:
طبقه بندی:

ماده ۲۷- چنانچه محکوم در زندان باشد، قاضی اجرای احکام کیفری بلافاصله پس از اجرای حکم دستور آزادی فرد را صادر می‌کند؛ رئیس زندان نیز مکلف است چنانچه محکوم به عفت دیگری بازداشت نباشد، وی را فوراً آزاد و مراتب را به قاضی اجرای احکام کیفری اعلام کند.

ماده ۲۸- در اجرای مواد (۱۱۴) قانون مجازات اسلامی و (۵۴۲) قانون آیین دادرسی کیفری، چنانچه محکوم در مرحله اجرای حکم ادعای نوبه و یا درخواست عفو کند، قاضی اجرای احکام کیفری پرونده را به دادگاه ارجاع می‌کند. چنانچه دادگاه ندانست و اصلاح مرتکب را احراز کند، می‌تواند عفو محکوم را توسط رئیس قوه قضائیه از مقام رهبری تقاضا نماید. در این صورت به دستور دادگاه اجرای مجازات تا اعلام نتیجه از سوی کمیسیون عفو، تخفیف و تبدیل مجازات محکومان فقط برای یک بار نه تأخیر می‌افتد. کمیسیون مذکور مکلف است حداکثر ظرف دو ماه به این تقاضا رسیدگی و نتیجه را به دادگاه اعلام کند.

تبصره- قاضی اجرای احکام کیفری یک هفته پیش از اجرای حکم، مفاد این ماده را به محکوم اعلام و تفهیم می‌کند.

ماده ۲۹- در موارد رجوع شامد از مفاد شهادت شرعی و یا ائمان بطلان همه یا برخی سوگندها موضوع مواد (۱۹۸) و (۲۴۶) قانون مجازات اسلامی، قاضی اجرای احکام کیفری مراتب را به دادستان اعلام و دادستان در مورد ماده (۱۹۸) رأسأ و در خصوص ماده (۲۴۶) پس از موافقت دادگاه نقضای اعاده دادرسی می‌نماید.

ماده ۳۰- با شروع به اجرای مجازات حبس، تبعید، نفی بلد، اقامت اجباری و یا اجرای کامل دیگر مجازات‌ها، قاضی اجرای احکام کیفری از قرار تأمین کیفری یا قرار نظارت قضایی رفع اثر می‌نماید؛ مگر آن‌که تأمین سیرده شده مربوط به اتهام انتسابی جدید یا محکومیت‌های اجرا نشده دیگری باشد.

شماره:
تاریخ:
پیوست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

ماده ۳۱- اجرای مجازات‌های سالب حیات، رحم، قصاص عضو و قطع عضو تحت نظارت مستمر و مستقیم دادستان به عمل می‌آید. دادستان مکلف است یک هفته پیش از اجرای مجازات‌های مذکور، مراتب را به رئیس کل دادگستری استان اطلاع دهد.

ماده ۳۲- چنانچه حد قتل یا رجم فقط با اقرار ثابت شده باشد و محکوم در هر مرحله و از جمله هنگام اجرای حکم از اقرار سابق عدول کند و منکر برد انتسابی شود، قاضی اجرای احکام کیفری در اجرای ماده (۱۷۳) قانون مجازات اسلامی پرونده را به دادگاه صادرکننده حکم ارسال می‌کند تا ضمن صدور قرار سقوط مجازات، بر اساس مجازات سقر در این ماده حکم صادر نماید. همچنین قاضی اجرای احکام کیفری پیش از شروع مرحله اجرای حکم، مفاد ماده مذکور را به محکوم تنبیه می‌کند.

فصل دوم: مواد اختصاصی

مبحث اول: نحوه اجرای مجازات‌های سالب حیات

ماده ۳۳- اجرای قصاص نفس با درخواست اولیای دم و پس از طی مراحل استیذان و ذن مقام رهبری به نمایندگی او صورت می‌پذیرد.

ماده ۳۴- پیش از اجرای حکم، پزشک قانونی یا پزشک معتمد در حضور قاضی اجرای احکام کیفری محکوم را معاینه و در خصوص فقد مانع برای اجرای حکم اعلام نظر می‌کند.

ماده ۳۵- در صورتی که از نظر وضعیت جسمی سانی برای اجرای حکم نباشد، قاضی اجرای احکام کیفری به محکوم اطلاع می‌دهد تا چنانچه تخاضای ملاقات با افرادی را دارد اعلام کند. در صورت تقاضای ملاقات، افراد مورد نظر محکوم به تشخیص قاضی اجرای احکام کیفری و در صورتی که قبول تقاضا موجب تأخیر اجرای حکم نشود، به

شماره:
تاریخ:
پوست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

زندانی دعوت می‌شوند و رئیس زندان یا معاون وی موجبات ملاقات محکوم با آنان را وفق دستور قاضی اجرای احکام کیفری فراهم می‌آورد. در صورت ضرورت از مترجم استفاده می‌شود.

ماده ۳۶- ساعاتی پیش از اجرای مجازات سالب حیات و ترجیحاً شب پیش از اجرای حکم، در صورت رضایت محکوم مراسم مذهبی توسط فرد بصیر و آگاه به عاقل مذهبی و در ذیاب ایشان توسط قاضی اجرای احکام کیفری اجرا می‌شود و به محکوم نفیسم می‌گردد که چنانچه اظهاراتی مانند توبه یا وصیت دارد، اعلام نماید.

تبصره ۱- وصیت‌نامه محکوم پس از ملاحظه قاضی اجرای احکام کیفری و اعلام بلا مانع بودن تسلیم آن به وراثت، اخذ و ضمیمه پرونده می‌شود و پس از اجرای حکم، در فبال ارائه رسید به احد از وراثت تسلیم یا به مقصد نیسین شده توسط محکوم ارسال و تصویر آن در پرونده حفظ می‌گردد.

تبصره ۲- در مورد محکوم غیر مسلمان، آداب دینی و مذهبی مطابق مقررات دین و مذهب وی و توسط رهبر دینی مربوط یا نماینده وی به عمل می‌آید. عدم حضور رهبر دینی یا نماینده وی مانع اجرای حکم می‌باشد.

ماده ۳۷- نظارت بر صحت اجرای حکم و رعایت تشریفات لازم و جلوگیری از تأخیر یا تعطیل آن بر عهده قاضی اجرای احکام کیفری است. پس از رعایت تشریفات و شرایط مذکور، محکوم با تنظیم صورت مجلس تحت الحفظ به محل اجرای حکم انتقال می‌یابد و پس از قرائت مفاد حکم توسط منشی دادگاه، به دستور قاضی اجرای احکام کیفری و با رعایت شرایط مذکور در مواد بعدی، حکم طبق مفاد مندرج در آن به اجرا در می‌آید.

ماده ۳۸- در صورت تقاضای حور دینی یا آشامیدنی از سوی محکوم، جز در مواردی که تقاضای وی به تشخیص پزشکی قانونی، به مصلحت نبوده یا به تشخیص قاضی اجرای احکام کیفری برای تأخیر اجرای حکم باشد، عاموران انتظامی مکلف به تهیه آن می‌باشند.

ماده ۳۹- در مواردی که محل اجرای حکم در خارج از محیط زندان است، مجازات سالب حیات با تنظیم صورت مجلس و امضای آن توسط قاضی اجرای احکام کیفری، رئیس زندان یا معاون او، پزشک حاضر در محل،

شماره:
تاریخ:
پیوست:
طبقه بندی:

منشی دادگاه و فرمانده نیروی انتظامی محل یا معاون او اجرا می‌شود. رئیس زندان یا معاون او با ملاحظه اوراق هویتی یا دیگر مدارک متقن، هویت زندانی را از حیث تطبیق مشخصات با آنچه در حکم دادگاه آمده است، بررسی و تأیید نموده و ذیل آن را امضاء می‌کند.

ماده ۴۰- مجازات‌های اعدام و قصاص نفس به صورت حلق، آویز و از طریق طناب دار و با به شیوه دیگری که کمترین آزار را برای محکوم داشته باشد، اجرا می‌شود.

ماده ۴۱- زمان اجرای مجازات سلب حیات حین طلوع اقیانوس است؛ مگر آن که دادگاه زمان دیگری را تعیین کرده باشد.

ماده ۴۲- مأمور اجرای حکم تکلف است پیش از اجرای حکم، آلات و ادوات اجرا را بررسی نماید و از استحکام و آماده بودن آن، برای اجرای حکم اطمینان حاصل کند. استفاده از وسیله‌ای غیر از آنچه اجرای حکم اقتضا دارد و به گونه‌ای که موجب شکنجه، تعذیب و یا مثله شدن محکوم گردد ممنوع است. همچنین عملیات اجرایی باید توسط افراد آموزش دیده در کمال آرامش و بدون اعمال خشونت انجام شود.

ماده ۴۳- قاضی اجرای احکام کبفوی حداقل چهل و هشت ساعت پیش از اجرای مجازات سائب حیات، مراتب را به مقامات و اشخاص زیر اطلاع داده تا جهت انجام وظیفه محوله در محل اجرای حکم حاضر شوند:

الف- قاضی صادرکننده حکم، بدوی در صورتی که حضور وی به موجب قانون لازم باشد؛

ب- رئیس زندان یا معاون وی برای تهیه مقدمات اجرای حکم و حفظ نظم محل اجرا؛

پ- فرمانده انتظامی محل یا معاون وی به منظور حفظ نظم محل اجرا و همکاری با مقامات زندان برای تهیه

مقدمات اجرا و اجرای مجازات؛

ت- پزشک قانونی و در صورت نبود وی، پزشک معتمد برای معاینه محکوم و اعلام نظر راجع به وضعیت

جسمانی وی پیش از اجرا و معاینه جسد پس از اجرای حکم؛

شماره:
تاریخ:
پوست:
طبقه بندی:

- ت- فرد بصیر و آگاه به مسائل مذهبی برای انجام تشریفات دینی و مذهبی و چنانچه دین محکوم از ادیان رسمی شناخته شده در قانون اساسی باشد، نماینده رهبر دینی مربوطه؛
- ج- منشی دادگاه برای فراتر حکم؛
- چ- اولیای دم منقول، یا وکیل یا نماینده آن‌ها در اجرای قصاص نفس؛
- ح- وکیل محکوم؛
- خ- شهود در صورتی که حضور آنان به موجب قانون لازم باشد.

تبصره ۱- عدم حضور افراد موضوع بندهای «ت» و «ج» مانع اجرای حکم نمی‌باشد.

تبصره ۲- حضور افراد کمتر از هجده سال تمام شمی در محل اجرای حکم جز به تشخیص قاضی اجرای احکام کیفری ممنوع است.

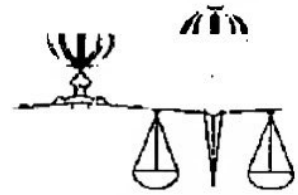
ماده ۴۴- قاضی اجرای احکام کیفری پس از اجرای حکم سالب حیات، مراتب را صورت مجلس کرده و به اعضای رئیس زندان یا معاون وی، پزشک قنونی یا پزشک معتمد، اولیای دم یا وکیل یا نماینده آنان (در صورت حضور) و فرمانده انتظامی محل با معاون وی می‌رساند.

ماده ۴۵- به تشخیص قاضی اجرای احکام کیفری و توسط مقامات زندان یا مأموران انتظامی، فیلم یا تصاویر مراسم اجرای مجازات، سالب حیات تهیه و در پرونده محکوم ثبت و نگهداری می‌شود.

ماده ۴۶- انتشار مراتب اجرای حکم مشتمل بر مشخصات محکوم، نوع جرم و خلاصه حکم، در صورتی ممکن است که انتشار بنفاد حکم به موجب قانون مجاز باشد. در غیر احکام موضوع ماده (۳۶) قانون مجازات اسلامی، انتشار بنفاد حکم سالب حیات و مراتب اجرای آن به تشخیص دادستان و بدون ذکر مشخصات محکوم بلامانع است.

ماده ۴۷- چنانچه محکوم داورطلب اعدای عضو پیش یا پس از اجرای مجازات اعدام باشد ر مانع پزشکی برای اهدای عضو موجود نباشد، قاضی اجرای احکام کیفری طبق دستورالعملی اقدام می‌نماید که ظرف سه ماه از تاریخ

شماره:

تاریخ:
پست:
طبقه بندی:بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام
على سيدنا محمد
الطاهر المصطفى
الطيب الطيبين
الطاهرينجمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

تعویب این آیین نامه توسط معاونت حقوقی قوه قضائیه با همکاری وزارت دادگستری و سازمان پزشکی قانونی کشور تهیه شده و به تعویب رئیس قوه قضائیه می رسد.

ماده ۴۸- چنانچه پس از اجرای حکم اعدام یا قصاص نفس، مرگ قطعی محکوم به تأیید پزشک حاضر در محل نرسد یا حیات وی احراز شود، اجرای حکم تا سبب کابز حیات ادامه می یابد. در صورتی که مرگ محکوم به تأیید پزشک حاضر برسد و سپس حیات وی احراز گردد، حکم اعدام اجرا می شود و در قصاص نفس یا درخواست اولیای دم، محکوم مجدداً قصاص می شود. در فرض اخیر چنانچه وئی دم قاتل را به گونه ای که جایز نیست قصاص کرده باشد و نحوه قصاص منتهی به آسیب محکوم شده باشد، قاضی مجری حکم مفاد ماده (۴۲۸) قانون مجازات اسلامی در خصوص حق متقابل قاتل بر قصاص عضو یا جرح را به طرفین تفهیم می کند. هرگاه وئی دم بر اجرای قصاص اصرار داشته باشد، به شرح ذیل اعداد می شود.

الف- اگر محکوم از استیفای حق خود منصرف شود، قصاص نفس مجدداً اجرا می شود؛

ب- اگر محکوم متقاضی قصاص عضو یا جرح باشد، قضای اجرای احکام کیفری پیش از اجرای مجدد قصاص نفس پرونده را برای تعیین تکلیف به مرجع ذی صلاح ارسال می کند.

ماده ۴۹- پس از اجرای حکم و تأیید مرگ قطعی توسط پزشک قانونی یا پزشک معتمد، جسد تحویل پزشکی قانونی می شود تا به خانواده یا بستگان متوفی تحویل گردد و در غیر این صورت، طبق مقررات شرعی و قانونی دفن و هزینه های مربوطه از بیت المال پرداخت می شود.

شماره:
تاریخ:
پوست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

گفتار اول: نحوه اجرای مجازات رجم

ماده ۵۰- در مواردی که به تشخیص دادستان اجرای مجازات رجم میسر نباشد و دادگاه نیز وفق ماده (۳۲۵) قانون مجازات اسلامی پیشنهاد تبدیل مجازات را به رئیس قوه قضائیه نداده باشد، دادستان مراتب را به دادگاه پیشنهاد می‌دهد، دادگاه در صورت تأیید، پرونده را از طریق رئیس کل دادگستری استان به معاونت قضایی ارسال می‌کند. در صورت موافقت رئیس قوه قضائیه با تبدیل مجازات رجم، پرونده جهت صدور حکم جدید به دادگاه ارسال می‌شود و در صورت عدم موافقت، مقدمات اجرای مجازات رجم فراهم می‌شود.

ماده ۵۱- در صورت رضایت محکوم و ساعاتی پیش از اجرای حکم رجم و ترجیحاً در شب اجراء مراسم مذهبی توسط فرد به‌سور و آگاه به مسائل مذهبی و در شباب وی توسط قاضی اجرای احکام کیفری انجام و به وی تفهیم می‌شود تا چنانچه اظهاراتی مانند توبه یا وصیت دارد اعلام کند. همچنین انجام غسل میت و تحنيط و تکفین توسط محکوم را به وی یادآوری می‌کند.

ماده ۵۲- مرد را هنگام رجم تا نزدیکی کمر و زن را تا سینه در گودال قرار می‌دهند به نحوی که دستها خارج از گودال و آزاد باشد.

ماده ۵۳- در اجرای مجازات رجم بزرگی سنگ نباید به اندازه‌ای باشد که محکوم با اصابت یک یا دو عدد کشته شود، هم‌چنین کوچکی آن نباید به اندازه‌ای باشد که عنوان سنگ بر آن صدق نکند.

ماده ۵۴- قاضی اجرای احکام کیفری پیش از اجرای مجازات رجم با هماهنگی مأموران ذی ربط اقدامات انجام یافته به شرح مواد فوق را بررسی کرده و در صورت تأیید، مراسم را برای ضبط در پرونده صورت مجلس می‌کند.

شماره:
تاریخ:
پیوست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

ماده ۵۵- هرگاه زناي محصنه با اقرار يا علم قاضي ثابت شده باشد، هنگام رجم ابتدا قضات صادرکننده حکم بدوی سنگ میزنند و پس دیگران و در صورتی که با شهادت شهرد ثابت شده باشد، ابتدا شهرد و سپس قضات صادرکننده حکم بدوی و پس از آن دیگران سنگ میزنند.

تبصره ۱- چنانچه در اجرای ماده (۴۷۷) قانون آیین دادرسی کیفری، قضات دیوان عالی کشور رأی قطعی صادر نمایند، ابتدا قضات صادرکننده این حکم سنگ میزنند.

تبصره ۲- عدم حضور یا عدم تقدم قضات صادرکننده حکم با برخی از آنان برای زدن اولین سنگ مانع اجرای حد نیست.

ماده ۵۶- حضور شهرد هنگام اجرای حد رجم ضروری است؛ اما غیبت یا عدم اقدام آنان به زدن سنگ، موجب سقوط حد نیست.

ماده ۵۷- هرگاه محکوم به رجم از خوددانی که در آن قرار گرفته فرار کند، در صورتی که زناي از با شهادت ثابت شده باشد، برای اجرای حد رجم برگردانده می شود و اگر با علم قاضي یا اقرار ثابت شده باشد، محکوم برگردانده نمی شود.

گفتار دوم: نحوه اجرای مجازات صلب

ماده ۵۸- در اجرای حد صلب محکوم را در فضای بار به چوبه دار که شبیه صلیب است، آویزان می کنند. بدنه ای که پشت به صلب و رو به قبله بوده و پنهانی مقدار از زمین فاصله داشته باشد. هم چنین دست های محکوم را به دو چوبه افقی و پنهانی را به چوبه عمودی بسته و به مدت سه روز تحت حفاظت و مراقبت مأموران به همان حال رها می کنند.

شماره:
تاریخ:
پوست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

تبصره ۱- نحوه بستن محکوم نباید به گونه‌ای باشد که موجب مرگ متعلوب شود.

تبصره ۲- منظور از سه روز، سه روز و دو شب داخل آن است و با غروب آفتاب روز سوم، محکوم از چوبه دار پایین آورده می‌شود. چنانچه فوت متعلوب زودتر از سه روزه محرز گردد، جسد برای انجام مراسم مذهبی و کفن و دفن پایین آورده می‌شود.

ماده ۵۹- اگر متعلوب پس از سه روز فوت نکرده باشد، او را رها می‌کنند و چنانچه نیارند ارائه خدمات پزشکی باشد، اقدامات درمانی بلامانع است و در صورت فوت مطابق ماده (۴۹) آیین‌نامه اقدام می‌شود.

گفتار سوم: نحوه اجرای مجازات قصاص نفس

ماده ۶۰- قاضی اجرای احکام کیفری پیش از اجرای حکم قصاص نفس مکلف است طرفین را به سازش توصیه نماید.

ماده ۶۱- در اجرای ماده (۲۸۳) قانون مجازات اسلامی، چنانچه محکوم به قصاص نفس بیش از یک نفر را به قتل رسانیده باشد و ولی دم احد از مقتولان خواهان قصاص باشد و اولیای دم دیگر مقتولان تعین تکلیف نکرده باشند، قاضی اجرای احکام کیفری ضمن احتیاط به آنان محارات قصاص را اجرا می‌کند.

ماده ۶۲- هرگاه به جهانی مانند مصالحه بر تأخیر اجرا، گذشت مشروط و یا معلق، اجرای قصاص به تعویق افتد، با رفع سب و مطالبه صاحب حق قصاص، قاضی اجرای احکام کیفری مندمات قانونی اجرای قصاص را فراهم می‌آورد.

ماده ۶۳- در صورت گذشت قطعی و بنجر همه صاحبان حق قصاص، قاضی اجرای احکام کیفری مراتب را صورتجلسه کرده و در اجرای ماده (۴۴۷) قانون مجازات اسلامی پرونده را جهت تعیین تکلیف سست به جنبه عمومی جرم به دادگاه صادرکننده رأی بدوی ارسال می‌نماید.

شماره:
تاریخ:
پوست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

ماده ۶۴- در صورتی که محکوم و مجنی علیه هر دو غیر مسلمان باشند و محکوم پیش از اجرای قصاص ادعا نماید که مسلمان شده است، قاضی اجرای احکام کیفری ضمن توقف اجرای حکم، پرونده را در اجرای تبصره (۲) ماده (۳۱۰) قانون مجازات اسلامی به دادگاه ارسال می کند.

ماده ۶۵- اجرای قصاص منوط به استیفای آن از ناحیه کسانی است که طبق قانون مجازات اسلامی ولی دم محسوب می شوند و یا حق استغای قصاص را دارا هستند. قاضی اجرای احکام کیفری پیش از اجرای قصاص درخواست کتبی افراد مذکور را اخذ، مراتب را صورت مجلس ننوده و برای درج در پرونده به امضای آنان می رساند. تبصره- در صورت عدم مراجعه ولی دم برای استیفای قصاص بدون عذر موجه یا نانوائی وی از پرداخت فاضل دیه و یا به جهت انتظار برای بوع یا افافه ولی دم، مطابق ماده (۴۲۹) قانون مجازات اسلامی اقدام می شود.

ماده ۶۶- اگر موضوع متمول مواد (۳۵۶) یا (۴۲۴) قانون مجازات اسلامی باشد، دادستان پرونده را جهت اتخاذ تصمیم قانونی نزد رئیس قوه قضائیه ارسال می کند.

ماده ۶۷- چنان چه ولی دم صغیر یا مجنون پیش از اجرای قصاص کبیر یا عاقل شود، قاضی اجرای احکام کیفری نظر وی را در خصوص اجرای قصاص نفس اخذ و در صورتی که نظر بر عفو یا معالحد داشته باشد، بر این اساس اقدام می کند.

ماده ۶۸- در اجرای ماده (۴۲۳) قانون مجازات اسلامی به متقاضی قصاص احتطار می شود ظرف مهلت مناسبی که توسط قاضی اجرای احکام کیفری تعیین می شود و بیشتر از دو ماه نخواهد بود. سهم دیه ذی حق را پرداخت کند. این مهلت با درخواست حواهان قصاص برای یک نوبت و حداکثر تا یک ماه دیگر قابل تمدید است. پس از وارز سهم دیه به حسب صندوق سپرده ندادگستری، حسب درخواست متقاضی قصاص حکم اجرا می شود.

ماده ۶۹- استیفای قصاص نفس باید مضمن موارد ذیل باشد.

شماره:
تاریخ:
پوست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

الف- مشخصات پرونده:

ب- مشخصات هویتی محکوم، مقتول و اولیای دم اعم از کبیر و محجور به همراه مستندات آن شامل تصویر شناسنامه، کارت ملی، گواهی حصر وراثت و گواهی رشد و بی‌دلی دم بالغ کمتر از هجده سال تمام شش‌ماهه؛

ب- محل و تاریخ وقوع جنایت و انگزه و کیفیت ارتکاب آن؛

ت- ادله اثبات‌کننده جنایت (اقرار، شهادت، قسامه و علم قاضی)؛

ث- نحوه پرداخت یا تودیع سهم دبه محجور به همراه تصویر مستندات آن؛

ج- نحوه پرداخت فاضل دبه در موارد مصرح قانونی به همراه تصویر مستندات آن؛

چ- نحوه پرداخت سهم دبه اولیای دم خواهان دبه به همراه تصویر مستندات آن و یا مستند موافقت آن‌ها با

دریافت دبه پس از اجرای قصاص نسبی؛

ح- تصویر دادنامه‌های بدوی و قطعی ابلاغ شده به محکوم یا وکیل وی؛

خ- درخواست کتبی اولیای دم یا عجی علیه برای اجرای قصاص؛

د- مشخصات و امضای تنظیم‌کننده فرم استیدان و قضی اجرای احکام کیفری؛

ذ- دیگر مدارک به تشخیص قاضی اجرای احکام کیفری.

ماده ۷۰- پس از صدور اذن به قصاص نفس از سوی ولی امر یا مقام مأذون از طرف وی، قضی اجرای احکام کیفری صاحبان

حق قصاص را برای اجرای قصاص در زمان مشخص دعوت می‌کند. میسرورت در اجرای قصاص با صاحبان حق است. آنان

می‌توانند به منظور اجرای حکم شخصاً حاضر شده یا به یکی از اولیای دم یا شخص دیگر بیات دهند.

تبصره- چنانچه هیچ‌یک از صاحبان حق قصاص یا نائب آنان در روز اجرا و در ساعت تعیین شده حضور نیابد،

اجرای حکم به تأخیر می‌افتد. در صورت عدم حضور آنان بدون عذر موجه در نوبت دوم و با استنای از اجرای قصاص

شماره:
تاریخ:
پیوست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

بدون عذر موجه، قاضی اجرای احکام کیفری در اجرای ماده (۴۲۹) قانون مجازات اسلامی مراتب را جهت اتخاذ تصمیم قانونی به دادگاه اعلام می کند.

ماده ۷۲ - هرگاه اولیای دم تمکن مالی برای پرداخت فاضل دیه نداشته باشند و دادستان موضوع را مصداق ماده (۴۲۸) قانون مجازات اسلامی تشخیص دهد، به منظور صدور دستور پرداخت دیه از بیت المال پرونده را از طریق رئیس کل دادگستری استان به دفتر رئیس قوه قضائیه ارسال می کند. پس از تأیید ایشان، دادستان در جهت پرداخت دیه از بیت المال اقدامات لازم را انجام می دهد. حکم قصاص پس از پرداخت دیه به صاحب حق طبق مقررات اجرا می شود.

ماده ۷۳ - در صورتی که محکوم به فدای نفسی به هر علتی فوت کند و یا به جهت فرار دسترسی به وی ناممکن شود، در اجرائی ماده (۴۲۵) قانون مجازات اسلامی قاضی اجرای احکام کیفری، در فرض فرار محکوم بدو تحقیقات و اقدامات قانونی لازم را برای دسترسی به وی به عمل می آورد و در صورت احراز عدم دسترسی، مراتب را به دادستان اعلام و صورت موافقت وی، پرونده را برای اتخاذ تصمیم قانونی به دادگاه ارسال می کند.

ماده ۷۴ - چنانچه ولی دم پیش از اجرای قصاص نفس به صورت مشروط یا مهلق از قصاص نفس گذشت کرده باشد، اجرای قصاص تا قطعی شدن نتیجه گذشت یا مصالحه نه تأخیر می افتد. در صورت حصول توافق، چنانچه محکوم به جهت دیگری بازداشت نباشد، آزادی وی منوط به سپردن وثیقه مناسب می باشد. در صورت تحقق شرط یا معلق علیه قاضی اجرای احکام پرونده را به منظور تعیین مجازات تمیزی به دادگاه ارسال می کند. هرگاه قطعی شدن گذشت مشروط یا معلق منوط به سپردن وثیقه شدن مدت زمان معین باشد، پس از انقضای مدت مذکور نیز به شرح فوق اقدام می شود.

شماره:
تاریخ:
پیوست:
طبع‌بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

ماده ۷۵- اگر به جهت شناخته نشدن ولی دم یا عدم دسترسی به وی، با تفویض مقام رهبری و درخواست دادستان مربوط حکم قصاص صادر شود و سپس در مرحله اجرای حکم ولی دم شناسایی یا به وی دسترسی حاصل شود، قاضی اجرای احکام کیفری ضمن صدور دستور توقف اجرای حکم، پرونده را در اجرای ماده (۴۲۴) قانون مجازات اسلامی برای تعیین تکلیف، به دادگاه ارسال می‌کند.

تبصره- حکم این ماده در موردی که پرونده به صدور حکم قصاص منتهی نشود و ولی دم عاقل پس از حضور مطالبه قصاص می‌کند نیز جاری است.

مبحث دوم: نحوه اجرای مجازات‌های قطع و قصاص عضو

ماده ۷۶- اشخاص ذیل می‌توانند اجرای قصاص عضو را درخواست کنند:

الف- مجنی‌علیه یا ورثه او؛

ب- ولی قهری افراد مذکور در بند «الف» در صورتی که صغیر یا مجنون باشند؛

پ- وصی تعیین شده از سوی ولی قهری در صورتی که مجنی‌علیه یا ورثه وی صغیر یا مجنون باشد و ولی قهری نیز نداشته باشد.

ت- رئیس قوه قضائیه یا فرد مأذون از طرف ایشان با رعایت ماده (۳۵۶) قانون مجازات اسلامی؛ در صورتی که افراد مذکور صغیر یا مجنون باشند و ولی قهری و وصی نیز ندانند باشند.

تبصره- قیم نمی‌تواند در خصوص حق قصاص برای افراد تحت قیمومت اتخاذ تصمیم کند؛ مگر با اذن و تنبیه دادستان.

ماده ۷۷- قاضی اجرای احکام کیفری موظف است پس از اجرای قصاص عضو طرفین را به سازش توصیه کند

شماره:
تاریخ:
پیوست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

ماده ۷۸- در صورت مصالحه با گذشت منجز اعم از معوض یا غیر معوض، قاضی اجرای احکام کیفری مراتب را صورتجلسه و بررندد را در اجرای ماده (۴۴۷) قانون مجازات اسلامی به دادگاه ارسال می کند.

ماده ۷۹- اجرای مجازات های قطع و قصاص عضو باید با ابزار بهداشتی و مناسب و به شیوه های متعارف به عمل آید؛ بانحوی که کمترین آزار را بر معکوم وارد کند و موجب آسیب زاید بر جنایت نشود.

تبصره- قاضی اجرای احکام کیفری تمهیدات لازم را برای اجرای دقیق و صحیح قصاص عضو فراهم می کند؛ به نحوی که در حین طول و عرض و عمق مساوی با جنایت باشد. در این مورد نظر پزشک قانونی با پزشک متخصص معینا، اخذ می شود.

ماده ۸۰- هنگام اجرای مجازات قصاص عضو حضور قاضی اجرای احکام کیفری، پزشک قانونی، مجنی علیه یا قائم مقام قانونی و یا وکیل وی ضروری است. در صورت عدم حضور مجنی علیه یا قائم مقام وی یا عدم معرفی وکیل یا نماینده برای اجرای قصاص عضو اجرای حکم به تأخیر می افتد و چنانچه اشخاص مذکور در مرتبه دوم نیز بدون عذر موجه حاضر نشوند در صورتی که محکوم در بازداشت باشد، با اخذ تأمین متناسب آزاد می شود؛ متروپ بر آن که، به جهت دیگری بازداشت نباشد.

تبصره- محکوم به دستور قاضی اجرای احکام کیفری و توسط نیروی انتظامی تحت الحفظ به محل اجرای حکم اعزام می شود. نظارت بر صحت اجرا و رعایت تشریفات لازم با قاضی اجرای احکام کیفری است.

ماده ۸۱- محکوم به دستور قاضی اجرای احکام کیفری و توسط نیروی انتظامی تحت الحفظ به محل اجرای حکم اعزام می شود. نظارت بر صحت اجرا و رعایت تشریفات لازم با قاضی اجرای احکام کیفری است.

شماره:
تاریخ:
پرست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

ماده ۸۲- قصاص عضو بدون بیهوش کردن محکوم یا بی حس کردن عضو اجرا می شود؛ مگر آن که این امر سبب گسرتن حراحت و یا ورود آسیب به عضو یا بافت بیشتری از محکوم شود. در این صورت با اخذ نظر پزشکی یا پزشک معتمد و با رضایت بجنی علیه، قصاص عضو با بیهوشی و یا بی حس محکوم به عمل می آید.

تبصره- در صورتی که جنایت در حال بیهوشی یا بی حس بجنی علیه واقع شده باشد، با درخواست محکوم قصاص عضو حسب مورد در هر یک از وضعیت های فوق الذکر اجرا می شود.

ماده ۸۳- چنانچه عضو موضوع قصاص ناسالنه یا ناقص باشد، قاضی اجرای احکام کیفری پس از اخذ نظر پزشکی قانونی مراتب را صورت مجلس و در اجرای ماده (۳۹۷) قانون مجازات اسلامی پرونده را برای اتخاذ تصمیم پیرامون بابه التفاوت دیه به دادگاه ارسال می کند.

ماده ۸۴- پیش از اجرای حکم قطع یا قصاص عضو، قاضی اجرای احکام کیفری باید تسهیلات لازم را از حیث حضور کادر پزشکی و تجهیزات مورد نیاز برای جلوگیری از خونریزی و عفونت و مانند آن فراهم کند چنانچه پس از اجرای قطع یا قصاص عضو، حس یا بازداشت محکوم ضروری باشد و همزمان نیاز به مداوای وی در خارج از زندان باشد، مطابق ماده (۵۲۲) قانون آیین دادرسی کیفری اقدام می شود.

ماده ۸۵- چنانچه محل قطع یا قصاص عضو زایل شده باشد، اجرای حکم منتهی است و پرونده جهت اتخاذ تصمیم قانونی به دادگاه ارسال می گردد.

ماده ۸۶- در صورتی که به تشخیص پزشک قانونی در قصاص عضو بیم تجاوز از میزان جملات برود و امیدی به رفع مانع نباشد، قاضی اجرای احکام کیفری پرونده را برای تعیین تکلیف به دادگاه ارسال می کند.

شماره:
تاریخ:
پوست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

ماده ۸۷- اثر به تشخیص پزشکی قانونی رفع مانع مستلزم گذشت زمان طولانی باشد، حق فصاص از بیس نمی‌رود و چنانچه محکوم از بابت این حکم در بازداشت باشد، قاضی اجرای احکام کیفری در اجرای ماده (۵۰۷) قانون آیین دادرسی کیفری فرار تأمین متناسب صادر می‌کند.

ماده ۸۸- اگر به تشخیص پزشکی قانونی در فصاص رعایت تساوی در طول، عرض و عمق با جنایت ممکن نباشد، قاضی اجرای احکام کیفری مکلف است پس از تفهیم معاد ماده (۴۰۰) قانون مجازات اسلامی به تجنی علیه، در صورت مطالبه فصاص کمتر، نظر پزشکی قانونی را درباره امکان چنین فصاصی استعلام و پرونده را برای تعیین تکلیف به دادگاه ارسال کند.

ماده ۸۹- اگر مجنی علیه پیش از اجرای فصاص بر اثر سرایت جنایت فوت کند یا جنایت به عضو دیگر او سرایت نماید، قاضی اجرای احکام کیفری پرونده را برای تعیین تکلیف به دادگاه ارسال می‌کند.

ماده ۹۰- در صورتی که موضوع مشمول مواد (۲۸۹) و (۲۹۰) قانون مجازات اسلامی باشد، قاضی اجرای احکام کیفری مفاد این مواد را به طرفین تفهیم و صورت مجلس تنظیمی را که به امضای آنان رسانیده، ضمیمه پرونده می‌کند. در اجرای ماده (۲۸۹) قانون مجازات اسلامی و در صورت تقاضای صاحب حق فصاص مبنی بر اجرای فصاص در برخی جنایات و گذشت یا مصالحه در برخی دیگر و همچنین در صورتی که صاحب حق فصاص بر اساس ماده (۲۹۰) قانون مجازات اسلامی با رضایت محکوم قسمتی از جنایت را فصاص کند و از فصاص قسمت دیگر گذشت یا مصالحه نماید، قاضی اجرای احکام کیفری نظر پزشکی قانونی را درباره امکان فصاص به نحو مذکور استعلام می‌کند. در صورت نأیید امکان اجرای فصاص توسط پزشک قانونی، حکم صادره را اجرا و در غیر این صورت پرونده برای تعیین تکلیف به دادگاه صادرکننده حکم ارسال می‌کند.

ماده ۹۱- در صورتی که صاحب حق فصاص متقاضی مباشرت در اجرای فصاص باشد، قاضی اجرای احکام کیفری نظر پزشکی قانونی را در این باره استعلام می‌کند. چنانچه پزشک، قانونی اجرای صحیح فصاص توسط همان

شماره:
تاریخ:
پوست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

حق قصاص بدون بیم سرایت به نفس و عضو دیگر را ممکن بداند؛ قاضی اجرای احکام کیفری عقدمات اجرای قصاص توسط صاحب حق را فراهم می‌کند و در غیر این صورت نظر پزشک قانونی دایر بر بیم سرایت به نفس و عضو دیگر را به صاحب حق قصاص اعلام می‌کند. در این صورت اجرای قصاص منوط به آن است که صاحب حق قصاص به فردی که توانایی اجرای صحیح آن را دارد ثابت در اجرای قصاص دهد؛ در صورت عدم اعطای نسیب طبق ماده (۸۰) آیین نامه اقدام می‌شود.

ماده ۹۲- محکوم نه قصاص عضو پس از اجرای حکم نمی‌تواند نسبت به پیوند عضو قطع شده خود اقدام کند؛ مگر در صورت رضایت صاحب حق قصاص یا اقدام وی به پیوند عضو موقوف جنایت.

ماده ۹۳- هزینه‌های اولیه برای مداوای محکوم پس از اجرای قصاص با قطع عضو و همچنین هزینه درمان در مواردی که ادامه بازداشت وی به دلیل قانونی دیگری لازم باشد، بر عهده دولت و در دیگر موارد بر عهده محکوم است.

ماده ۹۴- نحوه اجرای حد قطع دست و پای محارب همان است که در ماده (۲۷۸) قانون مجازات اسلامی برای سارق پیش‌بسی شده است.

ماده ۹۵- قاضی اجرای احکام کیفری در مدت مناسب پیش از اجرای قطع عضو محکوم را به منظور احراز نبود موانع قانونی برای اجرای سزای مجازات به پزشکی قانونی معرفی می‌کند. در فرض تشخیص مانع قانونی و فراهم بودن موجبات رفع آن، در جهت رفع مانع اقدام و پس از رفع حکم اجرا می‌شود و در غیر این صورت تا برطرف شدن مانع، اجرای قطع عضو به تأخیر می‌افتد.

ماده ۹۶- چنانچه به تشخیص پزشکی قانونی گرمی یا سردی هوا موجب سرایت زخم شود، قطع عضو باید در هوای معتدل انجام گیرد.

شماره:
تاریخ:
پوست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

مبحث سوم: نحوه اجرای محکومیت به دیه

ماده ۹۷- چنانچه محکوم صرفاً به پرداخت دیه محکوم شده باشد، قاضی اجرای احکام کیفری وی را احضار و زمان حال شدن دیه، مبلغ دقیق، نحوه پرداخت و امکان توافقی با محکومله به نحو دیگری را وفق ماده (۴۸۸) قانون مجازات اسلامی به او تفهیم می‌کند. در صورت توافق طرفین بر نحوه پرداخت، قاضی اجرای احکام کیفری با لحاظ متناهی توافق اقدام و پرونده را در وقت نظارت فرار می‌دهد و در غیر این صورت در اجرای ماده (۴۸۹) پرونده را تا زمان حال شدن دیه حثایت ممدی و یا تا یک سال پس از زمان وقوع جنایات تبعه و خطای محض در وقت نظارت قرار می‌دهد. در صورتی که محکوم در اجرای فرار تأمین کیفری در بارداشت باشد، قاضی اجرای احکام کیفری در اجرای مواد (۵۰۷) و (۵۰۸) قانون آیین دادرسی کیفری اقدام لازم را به عمل می‌آورد.

ماده ۹۸- در مواردی که فرار تأمین کیفری برای اتهامات متعدد صادر و حکم نسبت به همه محکومیت‌ها غیر از دیه اجرا شده باشد، مهلت قانونی برای پرداخت دیه به انعام برسد یا دیه از ناحیه صاحب حق مطالبه نشده و یا در صورت مطالبه به پرداخت منتهی شده باشد، قاضی اجرای احکام کیفری فرار تأمین متسلب صادر می‌کند.

ماده ۹۹- مهلت پرداخت دیه به شرح مذکور در قانون مجازات اسلامی است و شامل دیه غیر مقدر (ارشی) و دیه تنلیف شده نیز می‌باشد. محکوم می‌تواند پیش از انقضای مهلت قانونی سبب به واریز تمام یا بخشی از دیه به حساب اعلامی از سوی اجرای احکام کیفری اقدام کند و رسید آن را تحویل دهد. در این صورت ذمه محکوم نسبت به دیه پرداختی بری است و قاضی اجرای احکام کیفری مراتب را به محکومله اعلام می‌کند تا نسبت به دریافت آن اقدام کند.

ماده ۱۰۰- چنانچه محکومله پیش از رسیدن مواعید مذکور در قانون مجازات اسلامی تقاضای دیه نماید، درخواست وی در پرونده درج می‌شود؛ بدون آن که پس از انقضای مواعید مجازی به درخواست جدید برای اجرای حکم باشد.

شماره:
تاریخ:
پوست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

هرگاه محکومله پس از انقضای مواعد تقاضای اجرای حکم را نکند و محکوم نیز دیه را نپردازد، قاضی اجرای احکام کیفری در اجرای ماده (۵۴۱) قانون آیین دادرسی کیفری اقدام لازم را به عمل می آورد.

ماده ۱۰۱- هرگاه تا صدور حکم قطعی مواعد پرداخت دیه به پایان برسد و محکومله دیه را تقاضا نکند، محکوم مکلف است در صورت عدم تقیید دیه، آن را به صورت یکجا پرداخت کند در مواردی که محکوم قادر به پرداخت دیه در مهلت های مقرر نبوده و دادخواست اعشار تقدیم کرده باشد، پرونده در اجرای ماده (۳) قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی مصوب ۱۳۹۴ به دادگاه ارسال می شود.

تعمیر دادگاه افساط را بر اساس سهمی از دیه تعیین می نماید و واحد اجرای احکام کیفری مطابق ماده (۴۹۰) قانون مجازات اسلامی اقدام می کند. در صورت حکم به تقیید دیه بر اساس مبلغ ریالی، بهای زمان پرداخت معیار محاسبه خواهد بود.

ماده ۱۰۲- پرداخت دیه به محکومله مشروط به احراز هویت وی بر اساس مدارک هویتی معتبر توسط قاضی اجرای احکام کیفری است. در صورت فوت محکومله، ورثه به قائم مقامی وی عملیات اجرایی را پیگیری می کنند و در مواردی که محکومله فاقد ورثه باشد، ولی امر مسلمین وارث او است و قاضی اجرای احکام کیفری دیه وصول شده را به حساب اعلامی از سوی قوه قضائیه واریز می کند. در صورت عدم شناسایی وارث یا عدم دسترسی به آنان، دیه به حساب سپرده قوه قضائیه واریز می شود.

ماده ۱۰۳- در تمام مواردی که به موجب حکم دادگاه پرداخت دیه بر نپردد مرتکب است، در صورت فوت و یا فرار مرتکب و عدم دسترسی به وی، مطابق قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی مصوب ۱۳۹۴ دیه از اموال مرتکب استیفاء می شود و در صورت عدم کفایت یا فقدان اموال، پرونده برای صدور حکم به پرداخت دیه حسب مورد از بیت المال یا عاقله به دادگاه ارسال می شود.

شماره:
تاریخ:
پوست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

ماده ۱۰۴- هرگاه پس از صدور حکم مبنی بر تفسیط دین محکوم منمکن شود، قاضی اجرای احکام کیفری وفق نصرد (۱) ماده (۱۱) قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مصوب ۱۳۹۴ اقدام می‌کند. چنانچه محکوم‌له به لحاظ تمدن محکوم تعدیل اقساط را خواستار شود، یا اعلام قاضی اجرای احکام کیفری، دادگاه دیر این خصوص اتخاذ تصمیم می‌کند.

ماده ۱۰۵- در صورتی که مرتکب وارث مفتول باشد، مطابق ماده (۴۵۱) قانون مجازات اسلامی از دین قتل ارب نمی‌برد و سهام‌الارث او از دین طبق قانون مدنی به دیگر ورثه پرداخت می‌شود.

ماده ۱۰۶- دین جنیت بر میت حال است و فوری پرداخت می‌شود. چنانچه محکوم تقاضای مهلت نماید، دادگاه مهلت مناسبی به وی می‌دهد و در صورت عدم پرداخت در مهلت اعطایی، وفق قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مصوب ۱۳۹۴ اقدام می‌شود.

ماده ۱۰۷- چنانچه ولی قهری مرتکب جنایت نسبت به مولی‌علیه خود اعم از صغیر یا مجنون شود، به موجب ماده (۲۵۸) قانون مجازات اسلامی در این مورد ولایت ندارد و مطابق ماده (۲۵۶) قانون مذکور اقدام می‌شود.

ماده ۱۰۸- در مورد اطفال محکوم به پرداخت دین، قاضی اجرای احکام کیفری با احضار به ولی، قسم یا سرپرست قانونی آن‌ها حسب مورد اقدامات اجرایی لازم را به عمل می‌آورد. چنانچه فرد بالغ کمتر از هجده سال تمام شمسی محکوم به پرداخت دین شده باشد به همراه ولی، قیم یا سرپرست قانونی احضار می‌شود.

ماده ۱۰۹- در اجرای ماده (۴۳۴) قانون مجازات اسلامی، چنانچه فراری‌دهنده بازداشت شود و به تشخیص دادستان ادانیه بازداشت وی در احضار محکوم مؤثر نباشد و یا در صورت متعذر شدن دستگیری محکوم، فوت وی و یا رضایت صاحب حق قصاص به آزادی فراری‌دهنده، دادستان پرونده را به دادگاه ارسال می‌کند در صورت تأیید نظر دادستان و تقاضای مجنی‌علیه یا اولیای دم، دادگاه دستور توقیف اموال محکوم یا فراری‌دهنده را به میراث دین

شماره:
تاریخ:
پیوست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

صادر و پرونده را به واحد اجرای احکام کیفری اعاده می‌دهد. قاضی اجرای احکام کیفری با رعایت مقررات قانونی، نسبت به توقیف اموال اقدام نموده و فراری‌دهنده را چنان‌چه به سبب دیگری در بازداشت نباشد، آزاد می‌کند. ماده ۱۱۰- چنان‌چه پس از پرداخت دین از سوی فراری‌دهنده و یا از محل بیت‌التمال به محکوم دسترسی حاصل شود، به ترتیب ربر اقدام می‌شود.

الف- چنان‌چه نسبت به قصاص نفس یا عضو گذشت شده باشد، قاضی اجرای احکام کیفری در اجرای ماده (۴۴۷) قانون مجازات اسلامی و به منظور تعیین مجازات تعزیری و صدور حکم به استرداد دین در حق بیت‌التمال و یا فراری‌دهنده (در صورت مطالبه) محکوم را تحت‌الحفظ به همراه پرونده به دادگاه اعزام می‌کند؛

ب- در صورتی که اخذ دین به جهت گذشت از قصاص نباشد و محکوم در بازداشت باشد، حق قصاص حسب مورد برای ولی دم یا مجسم علیه محفوظ است؛ اما باید پیش از اجرای قصاص، دین گرفته شده را مسترد کند در صورت امتناع از استرداد دین دریافتی، قاضی اجرای احکام کیفری مراتب را جهت تعیین تکلیف به دادگاه اطلاع می‌کند.

ماده ۱۱۱- در اجرای ماده (۳۵۶) قانون مجازات اسلامی چنان‌چه اجرای قصاص مشروط به رد فاضل دین نباشد، تبدیل قصاص به دین مشروط به مصالحه با مرتکب و اخذ رضایت وی است. در صورت مشروط نمودن انصراف از حق قصاص به مخاطبه دین توسط مجسم علیه یا ولی دم، قاضی اجرای احکام کیفری محکوم را احتضار و اظهارات وی را اخذ نمی‌کند. در صورت موافقت محکوم با مصالحه و تحقق و اجرای شرط مورد نظر، پرونده به منظور صدور حکم به مجازات تعزیری مطابق مقررات قانونی به دادگاه ارسال می‌شود و در غیر این صورت قصاص مطابق مقررات اجرا می‌شود.

شماره:
تاریخ:
پوست:
طبقه بندی:

ماده ۱۰۹ - ۱۰۸ و ۱۰۷ - ۱۰۶ و ۱۰۵ - ۱۰۴ و ۱۰۳ - ۱۰۲ و ۱۰۱ - ۱۰۰ و ۹۹ - ۹۸ و ۹۷ - ۹۶ و ۹۵ - ۹۴ و ۹۳ - ۹۲ و ۹۱ - ۹۰ و ۸۹ - ۸۸ و ۸۷ - ۸۶ و ۸۵ - ۸۴ و ۸۳ - ۸۲ و ۸۱ - ۸۰ و ۷۹ - ۷۸ و ۷۷ - ۷۶ و ۷۵ - ۷۴ و ۷۳ - ۷۲ و ۷۱ - ۷۰ و ۶۹ - ۶۸ و ۶۷ - ۶۶ و ۶۵ - ۶۴ و ۶۳ - ۶۲ و ۶۱ - ۶۰ و ۵۹ - ۵۸ و ۵۷ - ۵۶ و ۵۵ - ۵۴ و ۵۳ - ۵۲ و ۵۱ - ۵۰ و ۴۹ - ۴۸ و ۴۷ - ۴۶ و ۴۵ - ۴۴ و ۴۳ - ۴۲ و ۴۱ - ۴۰ و ۳۹ - ۳۸ و ۳۷ - ۳۶ و ۳۵ - ۳۴ و ۳۳ - ۳۲ و ۳۱ - ۳۰ و ۲۹ - ۲۸ و ۲۷ - ۲۶ و ۲۵ - ۲۴ و ۲۳ - ۲۲ و ۲۱ - ۲۰ و ۱۹ - ۱۸ و ۱۷ - ۱۶ و ۱۵ - ۱۴ و ۱۳ - ۱۲ و ۱۱ - ۱۰ و ۹ - ۸ و ۷ - ۶ و ۵ - ۴ و ۳ - ۲ و ۱ - ۰

صرفاً نظر کرده و به گرفتن دین رضایت دهد، قاضی اجرای احکام کیفری مراتب را صورت جلسه کرده و وفق قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی مصوب ۱۳۹۴ در خصوص وصول دین اقدام می کند.

ماده ۱۱۲ - در صورت محکومیت عاقله به پرداخت دین، قاضی اجرای احکام کیفری عاقله را شناسایی و برای اجرای حکم احضار می کند. در صورت حضور، مفاد حکم به عاقله تفهیم و وفق قوانین مربوطه نسبت به اجرای حکم اقدام می شود.

ماده ۱۱۳ - در صورتی که عاقله مدعی عدم تمکن مالی برای پرداخت محکومیه باشند، قاضی اجرای احکام کیفری در مورد وضعیت مالی آن ها تحقیقات لازم را انجام می دهد. چنانچه بک یا چند نفر از عاقله مدعی عدم تمکن باشد، حکم این ماده تنها در مورد وی جاری است و مفاد حکم نسبت به سهم دیگران مطابق مقررات اجرا می شود.

ماده ۱۱۴ - چنانچه عاقله با وجود تمکن مالی از پرداخت دین امتناع کند، قاضی اجرای احکام کیفری نسبت به وصول دین به میزان سهم عاقله متمکن از اموال وی اقدام می کند.

ماده ۱۱۵ - در صورت فوت عاقله پس از فرارسیدن موعد پرداخت، دین از ماترک او تأمین می شود.

ماده ۱۱۶ - چنانچه محکوم با شاکی مدعی تعهد پرداخت دین توسط بیمه باشد، قاضی اجرای احکام کیفری وفق مقررات اقدام لازم را به عمل می آورد. در حوادث ناشی از وسایل نقلیه در صورت محکومیت راننده به پرداخت دین قاضی اجرای احکام کیفری دین را حسب مورد از شرکت بیمه مربوط یا صندوق تأمین خسارت های بدنی به استثنای موضوع ماده (۱۷) «قانون بیمه اجباری خسارات وارده شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه مصوب ۱۳۹۵» وصول می نماید و در هر صورت بازداشت راننده به لحاظ نپرداختن دین ممنوع است.

شماره:
تاریخ:
پوست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

ماده ۱۱۷- در اجرای تبصره ذیل ماده (۵۵۱) قانون مجازات اسلامی موضوع دیه جنابتی که مجنی علیه آن مرد نیست، قاضی اجرای احکام کیفری نسبت به اخذ دیه از محکوم به میزان محکومیت وی اقدام کرده و در مورد مابه التفاوت آن، محکوم له را به همراه مدارک لازم به صندوق تأمین خسارت‌های بدنی معرفی می‌کند.

ماده ۱۱۸- در تمام مواردی که حکم به پرداخت دیه از بیت‌المال صادر شده است، قاضی اجرای احکام کیفری رونوشتی از حکم را به همراه دیگر مدارک لازم برای پرداخت دیه به وزارت ناذگستری ارسال می‌کند و وزارت‌خانه مذکور پس از پرداخت نتیجه را به واحد اجرای احکام کیفری اعلام می‌کند.

ماده ۱۱۹- پس از وصول دیه، قاضی اجرای احکام کیفری در احکام مربوط به قتل و غیر آن و در مولودی که اولیای دم مقتول متعدد باشند، به ترتیب زیر اقدام می‌کند:

الف- اگر اولیای دم همگی کبیر بوده و وکیل یا نماینده قانونی معرفی کرده باشند، در این صورت دمه به شماره حساب اعلامی از سوی وکیل یا نماینده قانونی واریر می‌گردد و در غیر این صورت، دمه به نسبت سهم‌الارث هر یک و به شماره حساب اعلامی از سوی آنان واریر می‌شود؛

ب- در خصوص ولی دم محجور، دمه حسب نظر ولی قهری یا وصی پرداخت می‌شود و در خصوص محجور دارای قیم، بنا به پیشنهاد قیم و تشخیص دادستان، با لحاظ عمده محجور هزینه با پس انداز می‌شود. در صورت فقدان قیم، دمه تا معرفی قیم به حساب سپرده دادسرا واریر می‌شود.

تبصره- اگر برخی از افراد محکوم له کبیر و بعضی صغیر باشند، حسب مورد مطابق بندهای فوق عمل می‌نماید.

مبحث چهارم: نحوه اجرای مجازات تراشیدن موی سر

ماده ۱۲۰- محارات تراشیدن موی سر از احکام اختصاصی مردان است و نسبت به زنان اجرا نمی‌شود.

شماره:
تاریخ:
پوست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

ماده ۱۲۱- منظور از تراشیدن موی سر، تراشیدن کامل آن است و تراشیدن بخشی از آن یا کوتاه کردن موی سر بدون تراشیدن آن کافی نیست.

تبصره - تراشیدن موی سر برای یک مرتبه و به وسیله نایع یا دیگر وسایل متعارف مشابه آن انجام می شود.

مبحث پنجم: نحوه اجرای مجازات شلاق

ماده ۱۲۲- اجرای مجازات شلاق به وسیله نوار جرمی نه هم تابیده شده به طول یکصد الی یکصد و بیست سانتی متر و به قطر تقریبی یک و نیم سانتی متر که فقط گرد باشد انجام می شود.

ماده ۱۲۳- نحوه اجرای شلاق باید به گونه ای باشد که ضربات به جنوی بدن و سر، صورت، گردن و عورت اصابت نکند.

ماده ۱۲۴- چنانچه مجازات شلاق در فضای سرپوشیده اجرا شود، باید دمای هوای آن معتدل باشد و در صورتی که در فضای باز اجرا می شود، نباید دمای هوا بسیار سرد یا بسیار گرم باشد در نقاط سردسیر حکم در ساعات گرم و در نقاط گرمسیر در ساعات خنک اجرا می شود.

ماده ۱۲۵- اجرای شلاق نباید به گونه ای باشد که به علت پیچیدن شلاق، قسمت های جلوی بدن مورد اصابت تکرار گیرد

ماده ۱۲۶- استفاده از هرگونه داروی بی حس و درد پیش از اجرای شلاق ممنوع است.

ماده ۱۲۷- اجرای حکم شلاق با نظارت قاضی اجرای احکام کیفری انجام و توسط نماینده وی شمارش می شود. در موارد تردید در تعداد ضربات، بنا بر اکثر گذاشته می شود. پس از اجرای شلاق، مراتب صورت مجلس شده و به امضای قاضی اجرای احکام کیفری، مأمور اجرا و محکوم رسیده و ضم پرونده می شود.

تبصره - مأمور اجرای حکم شلاق نباید فرابت نسبی، نسبی یا سابقه دوستی یا دشمنی با محکوم یا یکی از طرفین دعوا داشته باشد.

شماره:
تاریخ:
پیوست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

ماده ۱۲۸- در صورت بیهوش شدن محکوم هنگام اجرای مجازات شلاق، اجرای حکم متوقف می‌شود و تا بهبودی وی به تأخیر می‌افتد. در این صورت چنانچه محکوم به علت دیگری در بازداشت نباشد؛ قاضی اجرای احکام کبوری در اجرای ماده (۵۰۷) قانون آیین دادرسی کیفری در مورد وی فرار تأمین متناسب صادر می‌کند.

ماده ۱۲۹- هرگاه فرد به در یا چند محکومیت شلاق حدی و یا محکومیت حدی و تعزیری محکوم شود، پس از اجرای محکومیت اولیه، اجرای حکم دوم تا بهبودی محل اصابت ضربات شلاق به تأخیر می‌افتد؛ مگر آنکه محکوم خواهان اجرای حکم دوم پیشتر از بهبودی باشد و به تشخیص پزشکی قانونی اجرای حکم دوم بدین نحو برای سلامتی محکوم مخاطره‌آمیز نباشد. در فرض تأخیر در اجرای شلاق، قرار تأمین متناسب صادر می‌شود.

ماده ۱۳۰- قاضی اجرای احکام کیفری در صورت ادعای محکوم دایر بر وجود مانع پزشکی برای اجرای مجازات شلاق، وی را به پزشکی قانونی معرفی می‌کند. هرگاه به تشخیص پزشک قانونی امید به رفع مانع باشد، تا زمان بهبودی اجرای مجازات شلاق به تعویق می‌افتد و در غیر این صورت، در شلاق تعزیری وفق ماده (۵۰۲) قانون آیین دادرسی کیفری اقدام می‌شود و در شلاق حدی به دستور دادگاه با یک دسته ترکه یا شلاق (ضعت) کد به تعداد ضربات حد است، فقط یکبار به محکوم زده می‌شود؛ هرچند همه آن‌ها به بدن او نرسد.

تبصره- چنانچه پزشکی قانونی اجرای شلاق حدی بر قسمتی از بدن محکوم را بلا مانع بداند، بر اساس این نظر اقدام می‌شود و مرتب به ضعت نمی‌رسد.

ماده ۱۳۱- ضربات شلاق حدی محکومان زن از شانه تا پایین کمر و به صورت مساوی و غیر متمرکز در تمام نقاط مذکور مواخنه می‌شود. محکوم باید پوششی نداشته باشد که بدن وی نمایان نشود و حکم توسط مأمور زن مجرب و بدون حضور مردان اجرا می‌شود.

تبصره- در صورتی که محل اجرای حکم شلاق در رأی دادگاه یکی از اماکن عمومی تعیین شده باشد، حضور مردان مانع اجرای حکم نیست.

شماره:
تاریخ:
پوست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

ماده ۱۲۲- شلاق حدی محکوم مرد به نحو ایستاده از شانه تا بیج یا نه صورت مساوی و غیر منمرکز در تمام نقاط مذکور اجرا می شود و در حد زنه، لواط، تفخید و شرب خمر در حالی که پوشاکی غیر از سائر عورت نداشته باشد و در حد فوادی و قذف از روی لباس متعارف اجرا می شود.

تبصره- حد شلاق زنا و تفخید شدیدتر از حد شرب خمر و حد شرب خمر شدیدتر از حد قذف و فوادی است.

ماده ۱۲۳- پوشش محکوم حین اجرای شلاق تعزیری باید متعارف باشد و تشخیص آن با قاضی اجرای احکام کیفری است.

ماده ۱۳۴- شلاق تعزیری در حائنی که محکوم بر روی شکم حوابیده و پوشش او لباس متعارف است، به پشت بدن و به جز سر و صورت، گردن و عورت زده می شود. ضربات شلاق به نحو یکتواخت در یک مجلس و با شدت متوسط به گونه ای که موجب خطر جانی یا نقص عضو محکوم نشود، نواخته می شود.

تبصره- حکم شلاق در مورد محکوم مؤنث، به دستور قاضی اجرای احکام کیفری و توسط مأمور معرب زن و بدون حضور مردان به نحو فوق اجرا می شود؛ مگر این که محل اجرای حکم شلاق در رأی دادگاه یکی از اماکن عمومی باشد که در این صورت حضور مردان مانع اجرای حکم نیست و شلاق در حالت نشست اجرا می شود.

مبحث ششم: نحوه اجرای مجازات های تبعید و نفی بلد، اقامت اجباری و منع از اقامت در محل معین

ماده ۱۳۵- نحوه اجرای مجازات منع از اقامت در محل یا محل های معین یا اقامت اجباری در محل معین به موجب

« آیین نامه اجرایی راجع به نحوه اجرای مجازات های تکمیلی موضوع ماده (۲۳) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ رئیس

قوه قضائیه » می باشد. در مورد نحوه اجرای مجازات تبعید و نفی بلد، به شرح مواد آتی عمل می شود.

شماره:
تاریخ:
پوست:
بلد بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

تبصره - فهرست محل‌هایی که به لحاظ شرایط سیاسی، امنیتی، اجتماعی و غیره برای اقامت اجباری و تبعید و نفی بلد مناسب نمی‌باشد، توسط وزارتخانه‌های دادگستری، کشور و اطلاعات تهیه شده و پس از تصویب شورای عالی است ملی به قوه قضائیه تسلیم تا به مراجع قضایی ابلاغ گردد.

ماده ۱۳۶- قاضی اجرائی احکام کیفری محکوم را برای اجرای حکم تبعید یا نفی بلد احضار و مفاد حکم و محلی که باید در آن اقامت داشته باشد را با تنظیم صورت‌مجلس به وی تفهیم می‌کند.

ماده ۱۳۷- اعزام محکوم به تبعید یا نفی بلد به محل تعیین شده، پس از تنظیم نیابت قضایی توسط قاضی اجرائی احکام کیفری به عهده نیروی انتظامی یا دیگر ضابطان دادگستری مربوط است. در این صورت، قاضی اجرائی احکام کیفری با صدور قرار نیابت قضایی، اجرای حکم را از دادسرا یا دادگد عمومی بخش مجری نیابت درخواست می‌کند و نسخه‌ای از مفاد قرار نیابت را از طریق سامانه رایانه‌ای مربوط به آن مرجع ارسال می‌نماید. نتیجه آن نیز از همین طریق به مرجع معطی نیابت گزارش می‌شود.

تبصره ۱- در صورت موافقت قاضی اجرائی احکام کیفری، محکوم می‌تواند شخصاً به محل تعیین شده عزیمت و خود را معرفی کند.

تبصره ۲- در صورتی که محکوم در زندان باشد، قاضی اجرائی احکام کیفری مراتب محکومیت به تبعید یا نفی بلد را به زندان اعلام می‌کند تا پس از تحمل حبس نسبت به اجرای آن به شرح فوق اقدام شود.

تبصره ۳- چنانچه محکوم ستواری باشد یا از رفتن به محل اجتناب نماید، به دستور قاضی اجرائی احکام کیفری جلب و تحت‌الحفظ به محل اجرای حکم اعزام می‌شود.

تبصره ۴- در صورتی که اعزام محکوم به محل تعیین شده به علت عذر موجه از قبیل حوادث غیرمترقبه و بیماری مسکن نباشد، پس از رفع مانع اعزام خواهند شد.

شماره:
تاریخ:
پوست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

تبصوه ۵- شروع محکومیت تبعید یا نفی بلد از روز حضور محکوم در محل خواهد بود.

ماده ۱۲۸- چنانچه ظرف یک ماه از تاریخ اعزام یا معرفی محکوم به دادسرای محل تبعید یا نفی بلد نتیجه اقدامات انجام شده در مورد نیابت اعلام نشود، قاضی اجرای احکام کیفری معطی نیابت مراتب را پیگیری و نتیجه را در پرونده درج می کند.

ماده ۱۲۹- قاضی مجری نیابت با حضور محکوم در دادسرای محل تبعید یا نفی بلد، وی را به نیروی انتظامی محل معرفی و ضمن اعلام کیفیت اجرای حکم به نحو مندرج در قرار نیابت، نتیجه را به مرجع معطی نیابت اعلام می کند.
ماده ۱۴۰- نیروی انتظامی مکلف است مشخصات محکوم را در دفتر مخصوص ثبت کند؛ فرمانداری و اداره اطلاعات محل را از حضور محکوم مطلع کند و تا پایان مدت محکومیت مراقبت های لازم را وفق دستور قاضی مجری نیابت به عمل آورد.

ماده ۱۴۱- محکوم مکلف است پس از استقرار در محل تعیین شده، نشانی محل اقامت خود را در اسرع وقت به مرجع مجری حکم و نیروی انتظامی مربوط اعلام کند و صبح هر روز و چنانچه فاصله نیروی انتظامی با محل تبعید بیش از چهل کیلومتر باشد، هر دو روز یک بار خود را به نیروی انتظامی محل اقامت (پاسگاه یا کلانتری) معرفی و دفتر مخصوص حضور و غیاب را امضاء کند. همچنین در صورت تغییر نشانی باید مراتب را به شرح فوق اعلام کند. نظارت بر عملکرد نیروی انتظامی در اجرای مفاد این ماده بر عهده قاضی مجری نیابت است.

ماده ۱۴۲- اشتغال محکوم به شغل یا حرفه معین و مناسب در محل تعیین شده بلامانع است؛ مگر آن که دادگاه حین صدور حکم به تبعید یا نفی بلد، محکوم را از اشتغال به شغل معین منع کرده باشد که در این صورت وفق مقررات توسط نیروی انتظامی تحت سرایت قرار می گیرد. محکوم در محکومیت به نفی بلد حق ملاقات، معاشرت و رفت و آمد با دیگران و نیز حق استفاده از وسایل ارتباطی از قبیل تانم و اینترنت را ندارد، اما می تواند از رسانه های ملی نظیر رادیو، تلویزیون و نشریات مجاز داخلی استفاده کند.

شماره: ۲۷۸۲۳۱
تاریخ: ۲۷/۳/۸۸
پوست:
طبقه بندی:

تبصره- ممنوعیت مراد و معاشرت را دیگران در نفی ولد شامل حال خانواده محکوم نمی باشد. جدا کردن کودک تحت حضانت زن محکوم به نفی ولد، جز در فرض احراز عدم صلاحیت وی ممنوع است. در صورت احراز این امر، وفق قوانین مربوط اقدام می شود.

ماده ۱۴۳- چنانچه امکان جلوگیری از مراد و معاشرت محکوم با دیگران نباشد، قاضی اجرای احکام کیفری مراتب را جهت اتخاذ تصمیم به دادگاه منعکس می نماید تا در اجرای حکم حکومتی مقام معظم رهبری (حسب در نوبت) تصمیم مقتضی اتخاذ کند.

ماده ۱۴۴- در صورتی که محکوم به تبعید یا نفی بند، محل را بدون ادن فاضی اجرای احکام کیفری ترک کند، به دستور وی دستگیر و تحت انحفظ به محل اجرای حکم اعاده می شود.

ماده ۱۴۵- نیروی انتظامی یا دیگر ضابطان دادگستری محل اجرای حکم مکلف اند به محض اطلاع از خروج غیر مجاز محکوم از محل تبعید یا نفی ولد، مراتب را به قاضی اجرای احکام کیفری گزارش کنند

ماده ۱۴۶- در تاریخ لازم الاجرا شدن این آیین نامه، « آیین نامه نحوه اجرای احکام اعدام، رجم، صلب، قطع یا تنص عضو مصوب ۱۳۷۰ » و « آیین نامه اجرای احکام قصاص، رجم، قتل، صلب، اعدام و شلاق مصوب ۱۳۸۲ » ملغی می باشد.

ماده ۱۴۷- نظارت بر حسن اجرای این آیین نامه به دادسرا کل کشور است.

ماده ۱۴۸- این آیین نامه مشتمل بر ۱۴۸ ماده و ۴۰ تبصره در تاریخ ۱۳۹۸/۳/۲۴ به تصویب رئیس قوه قضائیه رسید و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا است ۱۴۰۱/۸/۷

سید ابراهیم رئیسی
رئیس